

اثر تحریم نفتی روسیه بر بازار نفت و افزایش رقابت در فروش نفت های تحریمی

ردیابی رفتارهای هم پیوند در بازار

- آمریکا، شرکت‌های بزرگ نفتی روسیه یعنی Rosneft و LUKOIL را در تاریخ ۲۲ اکتبر با هدف کاهش درآمد نفتی روسیه تحریم کرد. این تحریم‌ها شامل قطع دسترسی این شرکت‌ها به سیستم بانکی آمریکا و ممنوعیت معامله با دلار می‌شود. هر شرکتی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم ۵۰٪ یا بیشتر تحت مالکیت Rosneft یا Lukoil است نیز به صورت خودکار تحت تحریم قرار می‌گیرد.
- **مجوزهای موقتی برای برخی واردکنندگان نفت روسی بعنوان مرحله انتقالی ارایه شده است** که یکی از آنها در آلمان و دیگری در مجارستان است.
- چین یکی از بزرگ‌ترین خریداران نفت خام روسیه است و در سه ماهه ابتدایی ۲۰۲۵ حدود ۲ میلیون بشکه در روز از روسیه وارد کرده است (حدود ۲۰٪ از کل واردات نفت خام چین) پس از تحریم، شرکت‌های نفتی بزرگ دولتی چین مانند CNPC و Sinopec برخی محموله‌های دریایی روسیه را متوقف کرده‌اند.
- **ترکیه نیز واردات نفت خام روسیه را که در حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز بوده است به حدود ۷۷ الی ۱۲۹ هزار بشکه در روز کاهش داده است.**
- همچنین هند میزان واردات نفت خام روسیه را از حدود ۲.۱ میلیون بشکه در روز در ماه ژوئیه به حدود ۱.۶ میلیون بشکه در روز در ماه اکتبر ۲۰۲۵ کاهش داده است.

تحلیل و ارزیابی

۱- تجارت نفت چین و روسیه

- متوسط واردات نفت خام چین تا کنون ۱۱.۵ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۵ بوده و متوسط واردات نفت چین از روسیه ۲.۱ میلیون بشکه است.
- سهم خطوط لوله به‌تنهایی توسط شرکت‌های بزرگ چینی در گزارش‌ها حدود ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار بشکه در روز (قرارداد CNPC و Rosneft به یوان) است و سهم واردات دریایی چین از نفت روسیه بین ۱.۲ - ۱.۳ میلیون بشکه در روز و بخش عمده واردات دریایی تخفیف‌خورده/تحریمی می‌باشد.
- سهم تی پات ها/پالایشگاه‌های مستقل کوچک از کل واردات چین از روسیه در حدود ۹۰۰ هزار بشکه در روز بوده و سهم شرکت‌های معظم نفتی چین (CNPC-Sinopec-CNOOC) هم حدود ۱.۲-۱.۳ میلیون بشکه در روز می‌باشد.

۲- شرایط احتمالی بعد از تحریم در روابط نفتی روسیه با چین

- **واردات نفت خام چین از روسیه از طریق خط لوله احتمالا ادامه پیدا می‌کند.**
- **واردات دریایی شرکت‌های معظم نفتی چینی** که حدود ۲۵۰ الی ۳۵۰ هزار بشکه در روز می‌باشد احتمالا متوقف و به سمت پالایشگاه‌های خصوصی سرازیر می‌شود. دلیل این امر فعالیت‌های گسترده بین‌المللی شرکت‌های معظم نفتی چین در پروژه‌های بین‌المللی است که آنها را ریسک‌گریز می‌کند.
- احتمالا به دلیل توافقات راهبردی-امنیتی روسیه با نظام حاکم چین، سهم کلی نفت روسیه در بازار چین حفظ شده اما خریداران آن از شرکت‌های بزرگ با تی پات‌ها جایگزین می‌شود.

جمع‌بندی و اظهار نظر کارشناسی از منظر منافع انرژی ج.ا.ایران

- رقابت در کسب سهم از تی پات‌ها که مقصد اصلی نفت ایران می‌باشند، افزایش خواهد یافت. این امر **تقاضای جذابیت قیمتی از سوی این پالایشگران خصوصی با توجه به روند تضعیف اقتصاد کسب و کار آنها را بیشتر می‌کند.**
- افزایش رقابت در بهره‌گیری از ناوگان سایه (در حدود ۱۲۰۰ تا ۱۳۵۰ نفتکش) و در نتیجه نیاز به تخفیف بالاتر.
- در صورت انجام تجربه مشابه توافق راهبردی-امنیتی روسیه و چین در حوزه انرژی از سوی ایران، سهم بازار ایران از بازار چین تاثیر کمی خواهد پذیرفت. اما اگر چنین توافق راهبردی نباشد، فضای کسب و کار تجارت نفتی به سمت آسیب به سهم بازار نفت ایران در چین سوق می‌یابد.
- تی پات‌های چینی به گریدهای نفت صادراتی روسیه همراستایی بیشتری دارند و این امر هزینه‌های اقتصادی همراستا سازی فنی نفت صادراتی ایران با سبد تقاضاهای نفتی تی پات‌ها را برای عرضه‌کنندگان/تریدرهای ایرانی بیشتر خواهد کرد.